

EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 1.7.2011
COM(2011) 409 definitief

2011/0178 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

**houdende afsluiting van het overleg met de Republiek Guinee-Bissau krachtens artikel
96 van de Overeenkomst van Cotonou**

TOELICHTING

De Europese Unie besloot op 31 januari 2011 overleg te openen met de Republiek Guinee-Bissau krachtens artikel 96 van de herziene Overeenkomst van Cotonou. Dit besluit werd genomen naar aanleiding van de gebeurtenissen van 1 april 2010, toen een groep muitende soldaten onder leiding van generaal Antonio Indjai, de adjunct-stafchef van het leger, de stafchef admiraal José Induta Zamora, en de premier van Guinee-Bissau heeft gearresteerd. Hierna riep generaal Indjai zichzelf tot stafchef uit alvorens op 25 juni 2010 bij presidentieel decreet op voorstel van de regering officieel te worden benoemd.

Op 8 oktober 2010 is admiraal Bubo Na Tchuto benoemd tot hoofd van de marine, wat opnieuw een tegenslag betekende voor het goede bestuur van het land. Admiraal Na Tchuto speelde een destabiliserende rol na de mouterij van 1 april en internationale partners hebben sancties opgelegd vanwege zijn vermeende betrokkenheid bij illegale activiteiten.

De Europese Unie beschouwt de mouterij van 1 april 2010 en de benoeming van de aanstichters op hoge militaire posten als een bijzonder ernstige en flagrante schending van de essentiële elementen van artikel 9 van de Overeenkomst van Cotonou (eerbiediging van de democratische beginselen) en een “bijzonder dringend geval” als bedoeld in artikel 96, lid 2, onder b), van de overeenkomst. Om deze reden werden de autoriteiten van Guinee-Bissau bij brief van 2 februari 2011 uitgenodigd om in overleg te treden.

De regering van Guinee-Bissau heeft een comité gevormd om het overleg voor te bereiden en te antwoorden op de punten van bezorgdheid die de EU in haar brief naar voren had gebracht. Tijdens het overleg zijn enige vorderingen geboekt, met name de aanvaarding van de routekaart voor de hervorming van de veiligheidssector, die tijdens de ECOWAS-top van 23-24 maart 2011 is goedgekeurd, de goedkeuring van een operationeel plan voor de uitvoering van de hervorming van de veiligheidssector en de officiële start van een missie van Angola (MISSANG) ter ondersteuning van deze hervorming.

De openingsbijeenkomst van het overleg vond plaats in Brussel op 29 maart 2011. De delegatie van Guinee-Bissau bestond uit de premier en leden van de regering. Een delegatie van de ACS-landen, waaronder bevriende landen van Guinee-Bissau, de Afrikaanse Unie, de ECOWAS en de CPLP, woonden het overleg bij als waarnemers.

Tijdens de bijeenkomst hebben de deelnemers kennis genomen van de voorstellen van Guinee-Bissau om geleidelijk aan het primaat van het burgerlijke gezag te waarborgen, het democratische bestuur te verbeteren, de eerbiediging van de constitutionele orde en de rechtsstaat te waarborgen en straffeloosheid en georganiseerde misdaad te bestrijden.

Guinee-Bissau is met name de volgende verbintenissen aangegaan:

- uitvoering en afronding van gerechtelijke onderzoeken en procedures naar de moorden van maart en juni 2009, in volledige onafhankelijkheid, passende materiële omstandigheden en veiligheid;
- daadwerkelijke uitvoering van de hervorming van de veiligheidssector op basis van de door het parlement goedgekeurde strategie en het wetgevingspakket dat is opgesteld met de hulp van de GVDB-missie van de EU;

- vernieuwing van de militaire top, zodat de hoogste functies worden bekleed door personen die niet betrokken zijn bij anticonstitutionele, illegale of gewelddadige activiteiten, overeenkomstig de conclusies en aanbevelingen van de ECOWAS-routekaart voor de hervorming van de veiligheidssector;
- goedkeuring en facilitering van een deskundigenmissie ter ondersteuning van de hervorming van de veiligheidssector en de bescherming van politici, in samenwerking met de ECOWAS, de CPLP en/of andere partners;
- opstelling, goedkeuring en uitvoering van nationale operationele plannen voor de hervorming van de veiligheidssector en bestrijding van drugsmokkel;
- verbetering van het administratieve en financiële beheer van het militaire en civiele personeel en maatregelen om witwassen tegen te gaan.

In haar conclusies na afloop van het overleg heeft de Europese Unie kennis genomen van deze verbintenissen. Zij heeft de vertegenwoordigers van de Republiek Guinee-Bissau opgeroepen onmiddellijk te starten met gerechtelijke onderzoeken en vervolging in verband met de gebeurtenissen van 1 april 2010, straffeloosheid krachtiger te bestrijden en een gedetailleerder tijdschema voor te stellen voor de tenuitvoerlegging van de verbintenissen, overeenkomstig de termijnen die zijn vastgesteld in de ECOWAS-routekaart.

Om terugkeer naar de eerbiediging van de essentiële elementen van de Overeenkomst van Cotonou te begeleiden wordt voorgesteld om de *passende maatregelen* overeenkomstig artikel 96, lid 2, onder c) van de overeenkomst vast te stellen om de samenwerking geleidelijk te hervatten, teneinde het proces van versterking van de rechtsstaat en het democratisch bestuur te ondersteunen (zie ontwerpbrief in de bijlage).

In het licht van het voorgaande en overeenkomstig de artikelen 9 en 96 van de herziene Overeenkomst van Cotonou stellen de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid de Raad voor het overleg met de Republiek Guinee-Bissau af te sluiten en bijgaand besluit goed te keuren.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

houdende afsluiting van het overleg met de Republiek Guinee-Bissau krachtens artikel 96 van de Overeenkomst van Cotonou

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien de Partnerschapsovereenkomst tussen de leden van de groep van Staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan, enerzijds, en de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, anderzijds, ondertekend te Cotonou op 23 juni 2000¹ (hierna de “Overeenkomst van Cotonou” genoemd), en herzien bij de overeenkomst ondertekend te Luxemburg op 25 juni 2005², en met name artikel 96,

Gezien het Intern akkoord inzake maatregelen en procedures voor de tenuitvoerlegging van de ACS-EG-partnerschapsovereenkomst³, en met name artikel 3,

Gezien het gezamenlijke voorstel van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en de Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De in artikel 9 van de Overeenkomst van Cotonou bedoelde essentiële elementen zijn geschonden.
- (2) Overeenkomstig artikel 96 van de Overeenkomst van Cotonou is op 29 maart 2011 overleg geopend met de Republiek Guinee-Bissau in aanwezigheid van vertegenwoordigers van de groep van staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan, waaronder de Afrikaanse Unie, de ECOWAS (de Economische Gemeenschap van West-Afrikaanse Staten) en de CPLP (de Gemeenschap van Portugeestalige landen); tijdens dit overleg hebben de vertegenwoordigers van de regering van Guinee-Bissau bevredigende verbintenissen voorgesteld.
- (3) Bijgevolg dient te worden overgegaan tot afsluiting van het overleg dat overeenkomstig artikel 96 van de Overeenkomst van Cotonou werd geopend en dienen passende maatregelen te worden genomen met het oog op de uitvoering van deze verbintenissen,

¹ PB L 317 van 15.12.2000, blz. 3

² PB L 287 van 28.10.2005, blz. 1.

³ PB L 317 van 15.12.2000, blz. 376, gewijzigd bij PB L 247 van 9.9.2006, blz. 48.

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Het overleg met de Republiek Guinee-Bissau overeenkomstig artikel 96 van de Overeenkomst van Cotonou wordt afgesloten.

Artikel 2

De maatregelen die worden genoemd in de brief in de bijlage, worden goedgekeurd als passende maatregelen in de zin van artikel 96, lid 2, onder c), van de Overeenkomst van Cotonou.

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking op de dag waarop het wordt vastgesteld. Het is geldig gedurende een periode van 18 maanden vanaf de dag van goedkeuring door de Raad. Het besluit wordt regelmatig, ten minste iedere zes maanden, opnieuw bekeken op basis van gezamenlijke vervolgccontroles van de Europese dienst voor extern optreden, waarbij de Commissie wordt betrokken.

Artikel 4

Dit besluit wordt bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te

Voor de Raad
De voorzitter

BIJLAGE

Ontwerpbrief

Excellenties,

De Europese Unie beschouwt de muiterij van 1 april 2010 en de benoeming van de aanstichters op hoge militaire posten als een bijzonder ernstige en flagrante schending van de essentiële elementen van artikel 9 van de Overeenkomst van Cotonou. Zij heeft herhaaldelijk haar bezorgdheid uitgesproken over het gebrek aan eerbiediging van het primaat van het burgerlijke gezag en de beginselen van goed democratisch bestuur in Guinee-Bissau.

Krachtens artikel 96 van de Overeenkomst van Cotonou is zij daarom met de regering een politieke dialoog aangegaan teneinde de situatie en de mogelijke oplossingen te onderzoeken. De regering van Guinee-Bissau heeft deze uitnodiging aanvaard en het overleg is op 29 maart 2011 in Brussel geopend.

Tijdens deze bijeenkomst hebben de partijen besproken welke maatregelen moeten worden genomen om het primaat van het burgerlijke gezag te waarborgen, het democratische bestuur te verbeteren, de eerbiediging van de constitutionele orde en de rechtsstaat te waarborgen en straffeloosheid en georganiseerde misdaad te bestrijden. Ter voorbereiding op het overleg had Guinee-Bissau een memorandum ingediend met voorstellen om tegemoet te komen aan de punten van zorg die de Europese Unie in haar uitnodigingsbrief had vermeld.

De Europese Unie heeft tijdens het overleg kennis genomen van de door Guinee-Bissau voorgestelde verbintenissen, met name wat betreft de volgende punten:

- uitvoering en afronding van gerechtelijke onderzoeken en procedures naar de moorden van maart en juni 2009, in volledige onafhankelijkheid, passende materiële omstandigheden en veiligheid;
- daadwerkelijke uitvoering van de hervorming van de veiligheidssector op basis van de door het parlement goedgekeurde strategie en het wetgevingspakket dat is opgesteld met de hulp van de GVDB-missie van de EU;
- vernieuwing van de militaire top, zodat de hoogste functies worden bekleed door personen die niet betrokken zijn bij anticonstitutionele, illegale of gewelddadige activiteiten, overeenkomstig de conclusies en aanbevelingen van de ECOWAS-routekaart voor de hervorming van de veiligheidssector;
- goedkeuring en facilitering van een deskundigenmissie ter ondersteuning van de hervorming van de veiligheidssector en de bescherming van politici, in samenwerking met de ECOWAS, de CPLP en/of andere partners;
- opstelling, goedkeuring en uitvoering van nationale operationele plannen voor de hervorming van de veiligheidssector en bestrijding van drugsmokkel;

- verbetering van het administratieve en financiële beheer van het militaire en civiele personeel en maatregelen om witwassen tegen te gaan.

In haar conclusies na afloop van de overleg heeft Europese Unie de vertegenwoordigers van de Republiek Guinee-Bissau opgeroepen onmiddellijk te starten met gerechtelijke onderzoeken en vervolging in verband met de gebeurtenissen van 1 april 2010, straffeloosheid krachtiger te bestrijden en een gedetailleerder tijdschema voor te stellen voor de tenuitvoerlegging van deze verbintenissen, overeenkomstig de termijnen die zijn vastgesteld in de ECOWAS-routekaart.

De Europese Unie acht de verbintenissen van Guinee-Bissau over het geheel genomen bemoedigend. Daarom is besloten het overleg af te sluiten en passende maatregelen vast te stellen in de zin van artikel 96, lid 2, onder c), van de Overeenkomst van Cotonou.

De geleidelijke hervatting van de samenwerking om de terugkeer naar de eerbiediging van de essentiële elementen van de Overeenkomst van Cotonou te begeleiden, verloopt in de volgende fasen (zie bijlage I, overzicht van verbintenissen):

1. De Europese Unie blijft lopende contracten, humanitaire hulp en noodmaatregelen financieren die rechtstreeks ten goede komen aan de bevolking, verband houden met de bestrijding van internationale misdaad of de consolidering van de democratie ondersteunen. Guinee-Bissau komt in aanmerking voor het MDG-initiatief van het EOF. Per geval zal worden bekeken of financiering wordt toegekend voor regionale projecten die betrekking op Guinee-Bissau of andere EOF-faciliteiten (water, energie, enz.) en of voorbereidende activiteiten worden gestart voor toekomstige projecten.
2. De opgeschorte projecten en programma's van de concentratiesector "conflictpreventie" (met uitzondering van Projust, Paracem en de uitbetaling van de bijdragen aan het pensioenfonds in het kader van het programma voor de hervorming van de veiligheidssector (PARSS)), de concentratiesector "water en energie" (het project voor de elektrificatie van Bissau) en de projecten en programma's die niet binnen een concentratiesector vallen (steunprogramma voor duurzaam beheer van het wegverkeer en steunprogramma voor de particuliere sector) worden hervat zodra:
 - i) een gedetailleerd tijdschema is ingediend voor de tenuitvoerlegging van de verbintenissen met betrekking tot de hervorming van de veiligheidssector, overeenkomstig de ECOWAS-routekaart;
 - ii) kaderwetgeving inzake de hervorming van de veiligheidssector is opgesteld in samenwerking met de GVDB-missie van de EU en deze is afgerond, goedgekeurd, bekendgemaakt en gepubliceerd;
 - iii) een deskundigenmissie ter ondersteuning van de hervorming van de veiligheidssector en de bescherming van politici is goedgekeurd en gefaciliteerd, in samenwerking met de ECOWAS, de CPLP en/of andere partners; en
 - iv) nationale operationele plannen voor de hervorming van de veiligheidssector en bestrijding van drugsmokkel en het witwassen van geld zijn opgesteld, en

goedgekeurd en een begin is gemaakt met de daadwerkelijke uitvoering daarvan.

3. De uitbetaling van de eerste EOF-bijdrage aan het pensioenfonds voor overtollig ouder personeel van de veiligheidssector (PARSS-programma in het kader van het negende EOF), op voorwaarde dat de regering en de ECOWAS daadwerkelijk de benodigde middelen voor het fonds vrijmaken, en de hervatting van het steunprogramma op het gebied van justitie (Projust, concentratiesector "conflictpreventie") zijn afhankelijk van:
 - i) uitvoering en afronding van gerechtelijke onderzoeken en procedures naar de moorden van maart en juni 2009, in volledige onafhankelijkheid, passende materiële omstandigheden en veiligheid; en
 - ii) verbetering van het administratief en financieel beheer van het overheids-, civiele en militaire personeel in Guinee-Bissau.
4. De Europese Unie zal de hervatting van de begrotingssteun en de voorbereiding van een nieuw steunprogramma voor civiele en militaire hervormingen (Paracem, concentratiesector "conflictpreventie") overwegen na:
 - i) voortzetting van de uitvoering van de nationale operationele plannen voor de hervorming van de veiligheidssector en bestrijding van drugssmokkel en het witwassen van geld;
 - ii) inleiding van gerechtelijke onderzoeken en procedures met betrekking tot de gebeurtenissen van 1 april 2010; en
 - iii) vernieuwing van de militaire top, zodat de hoogste functies worden bekleed door personen die niet betrokken zijn bij anticonstitutionele, illegale of gewelddadige activiteiten, overeenkomstig de conclusies en aanbevelingen van de ECOWAS-routekaart voor de hervorming van de veiligheidssector.

De Europese Unie behoudt zich het recht voor om de "passende maatregelen" aan te passen aan de politieke ontwikkelingen en de tenuitvoerlegging van de verbintenissen.

In het kader van de procedure van artikel 96 van de Overeenkomst van Cotonou blijft de Europese Unie de situatie in Guinee-Bissau gedurende 18 maanden nauwlettend volgen. Tijdens deze periode wordt met de regering een intensieve dialoog gevoerd overeenkomstig artikel 8 van de Overeenkomst van Cotonou teneinde de terugkeer naar de eerbiediging van de essentiële elementen te begeleiden. De Europese Unie zal regelmatig evaluaties verrichten. In beginsel vindt binnen zes maanden de eerste follow-upmissie plaats.

Volgens artikel 8 van de Overeenkomst van Cotonou verbinden beide partijen zich ertoe een regelmatige politieke dialoog te voeren over politieke, justitiële en economische zaken, waarbij met name aandacht wordt besteed aan de hervormingen van de veiligheidssector, de bestrijding van straffeloosheid en georganiseerde misdaad, met name drugshandel.

Met bijzondere hoogachting,

Voor de Raad

C. ASHTON

Voorzitter

Voor de Commissie

A. PIEBALGS

Commissaris

Bijlage I: Overzicht van verbintenissen

Verbindenissen van de partners:	
Guinee-Bissau	Europese Unie
STAND VAN ZAKEN	Voortzetting van financiering voor lopende contracten, humanitaire hulp en noodmaatregelen die rechtstreeks ten goede komen aan de bevolking, verband houden met de bestrijding van internationale misdaad of de consolidering van de democratie ondersteunen. Bevriezing van programma's en acties waarop passende maatregelen van toepassing zijn. Het land komt in aanmerking voor het MDG-initiatief. De diensten bekijken per geval of financiering wordt toegekend voor regionale projecten die betrekking op Guinee-Bissau of andere EOF-faciliteiten (water, energie, enz.) en of voorbereidende activiteiten worden gestart voor toekomstige projecten.
STAP 1 - indiening van een gedetailleerd tijdschema voor de tenuitvoerlegging van de verbintenissen met betrekking tot de hervorming van de veiligheidssector, overeenkomstig de ECOWAS-routekaart; - afronding, goedkeuring, bekendmaking en publicatie van kaderwetgeving inzake de hervorming van de veiligheidssector¹, opgesteld in samenwerking met de GVDB-missie van de EU; - goedkeuring en facilitering van een deskundigenmissie ter ondersteuning van de hervorming van de veiligheidssector en de bescherming van politici, in samenwerking met de ECOWAS, de CPLP en/of andere partners; - opstelling, goedkeuring en begin van de uitvoering van nationale operationele plannen voor de hervorming van de veiligheidssector en bestrijding van drugsmokkel en het witwassen van geld.	Hervatting van de projecten en programma's: - van de concentratiesector "conflictpreventie" (met uitzondering van Projust, Paracem en de bijdrage voor het pensioenfonds voor de veiligheidssector); - van de concentratiesector "water en energie" (project voor de elektrificatie van Bissau); - buiten een concentratiesector (steunprogramma voor duurzaam beheer van het wegverkeer en steunprogramma voor de particuliere sector).
STAP 2	

• uitvoering en afronding van gerechtelijke onderzoeken en procedures naar de moorden van maart en juni 2009, in volledige onafhankelijkheid, passende materiële omstandigheden en veiligheid; • verbetering van het administratief en financieel beheer van het overheids-, civiele en militaire personeel in Guinee-Bissau.	• Hervatting van het steunprogramma op het gebied van justitie (Projust, concentratiesector "conflictpreventie"); • uitbetaling van de bijdrage aan het pensioenfonds voor overtollig ouder personeel van de veiligheidssector (PARSS-programma, concentratiesector "conflictpreventie"), op voorwaarde dat de regering en de ECOWAS daadwerkelijk de benodigde middelen voor het fonds vrijmaken.
STAP 3 • daadwerkelijke uitvoering van de nationale operationele plannen voor de hervorming van de veiligheidssector en bestrijding van drugssmokkel en het witwassen van geld; • inleiding van gerechtelijke onderzoeken en procedures met betrekking tot de gebeurtenissen van 1 april 2010; • vernieuwing van de militaire top, zodat de hoogste functies worden bekleed door personen die niet betrokken zijn bij anticonstitutionele, illegale of gewelddadige activiteiten, overeenkomstig de conclusies en aanbevelingen van de ECOWAS-routekaart voor de hervorming van de veiligheidssector.	Hervatting van de programma's: • voor steun voor de hervorming van het civiel en militair beheer (Paracem, concentratiesector "conflictpreventie"); • voor begrotingssteun.

¹ Kaderwetgeving inzake de hervorming van de veiligheidssector (indicatieve lijst):

Strategisch concept voor de nationale defensie, organieke wet inzake de nationale defensie, organieke basiswet inzake de organisatie van de strijdkrachten, organieke wet inzake de generale staf van de strijdkrachten, organieke wet inzake de landmacht, organieke wet inzake de marine, organieke wet inzake de luchtmacht, organieke wet inzake het ministerie van Defensie, wet inzake de krijgsmacht (herziening van wet nr. 3/99), wet inzake de dienstplicht (herziening van wet nr. 4/99), organieke wet inzake het ministerie van Binnenlandse Zaken.